

AKTUELL FORSKNING INOM EXTERNREDOVISNING OCH REVISION I SVERIGE VÅREN 2009

Svenska revisionsakademien (SRA) har till uppgift att verka för kunskapsförsörjning och kunskapsutveckling inom redovisning och revision och sammanhörande områden. Som ett stöd för denna verksamhet har SRA låtit genomföra en undersökning med syfte att ge en ögonblicksbild av aktuell forskning inom externredovisning och revision i Sverige, våren 2009. Uppgifter om aktuell forskning har inkommit från 14 olika universitet och högskolor. På dessa lärosäten är minst 80 personer aktiva med forskning inom de aktuella områdena. Den verkliga siffran är förmodligen något högre då det primära syftet med undersökningen är att ge en ögonblicksbild av den aktuella forskningen och som sådan således inte aspirerar till att utgöra en total kartläggning över området.

Några osäkerhetsfaktorer bör tas i beaktande vid läsandet av den här rapporten. Undersökningen frågade efter aktuell forskning inom externredovisning och revision. Exakt hur dessa begrepp skall definieras är en inte helt enkel fråga. Speciellt problematisk är gränsdragningen av begreppet externredovisning mot annan redovisning. Skall "allmän" redovisningsforskning klassificeras som externredovisningsforskning? Och hur är det med forskning inom andra ämnen som råkar ha revisorer som sitt studieobjekt? Skall den klassificeras som revisionsforskning? Dessa och andra liknande frågor besvaras inte i den här undersökningen. De enda instruktioner som gavs vid uppmaningen att rapportera in information om pågående forskning var att en vid syn på de aktuella begreppen skulle komma att tolereras. Med detta som vägledning har uppgiftslämnarnas definitioner och gränsdragningar accepterats utan förbehåll.

En annan osäkerhetsfaktor rör definitionen av begreppet pågående projekt. Detta var det ordval som användes vid uppmaningen till uppgiftslämnarna. Vissa har valt att tolka detta som artiklar under författande medan andra valt att se det som mer övergripande projekt. Resultatet av detta är att en kvantitativ analys av antalet projekt inte låter sig göras utan att bilden av mängden pågående forskning vid de olika lärosätena riskerar att bli skev. Antalet projekt (rubriker) som rapporterats uppgår till 74. På grund av de osäkerhetsfaktorer som nämnts ovan kommer någon komparativ analys av antalet pågående forskningsprojekt inte att göras. För den läsare som trots allt önskar göra sig en egen bild av hur dessa 74 projekt fördelar sig över lärosätena bifogas en tabell över inkomna uppgifter sorterad på lärosäte, forskare och projekt.

Ytterligare en okänd variabel, som bör nämnas är att ingen information har samlats in angående hur långt framskridet respektive projekt är.

Vad forskas det om inom externredovisning och revision i Sverige?

Svensk forskning inom externredovisning och revision täcker ett relativt brett område. Det forskas om kapitalmarknaden, redovisningsstandarder, värderingsmodeller, effektivitetsrevision och revisionsprofessionen, med mera. En konsekvens av detta är emellertid att forskningen inom de flesta delområden kan spåras till några få aktörer. Undantagen till denna observation är främst studier av

redovisningsstandards, speciellt IFRS. Forskningen om IFRS kan i de flesta fall beskrivas som implementeringsstudier. Populärast bland de internationella redovisningsstandarderna som studieobjekt är IFRS 3. Även i några fall där implementeringen av standarden, eller standarden som sådan, inte står i fokus är goodwill ett populärt ämne. Implementering, IFRS och Goodwill är därför tre nyckelord som ger en bra beskrivning av den mest frekvent förekommande forskningen inom externredovisning och revision i landet.

Som en möjlig motvikt till att forskningen inom många delområden tycks koncentrerad till några få individer kan nämnas att det bedrivs en hel del samarbeten över lärosätessgränserna. Detta gäller allt ifrån större forskningsprojekt som ofta organiseras med något av de större universiteten som nav (och ofta med internationellt deltagande) till tillsynes mer informella samarbeten mellan forskare som på den egna orten kanske inte har någon kollega med vilken hon eller han kan samarbeta.

Här följer en sammanställning av den forskning som bedrivs inom externredovisning och revision i landet fördelat på respektive lärosäte.

Göteborgs universitet

På Göteborgs universitet bedrivs flertalet studier om implementering av redovisningsstandards, framförallt IFRS. Även kapitalmarknadsforskning och redovisning av goodwill är områden som studeras i mer än ett projekt. Dessutom pågår ett större projekt om kvaliteter vid kreditbedömning där samarbete även sker med forskare på Högskolan Väst, Jönköping, Lund, Mittuniversitetet, Skövde samt lärosätena Århus Handelshögskola i Danmark och Harvard Business School och University of Iowa i USA.

Pågående projekt:

- ☺ Changed Methods to Account for Goodwill – Did it really make a difference?
- ☺ Contrarian Investment, Accounting Conservatism and Transitory Earnings
- ☺ Did the Adoption of IFRS reduce Investors' Home Bias?
- ☺ Forskning om förtroende kopplat till redovisning
- ☺ Genomgång av litteratur om revenue recognition. (Underlag för comment letter till IASB)
- ☺ Implementering av IFRS 3
- ☺ Implementering inom rederibranschen
- ☺ Qualities in Credit Assessment (bl a critique of fair value accounting och, riskvägda tillgångar)
- ☺ The adoption of IFRS 3: The effects of managerial discretion and stock market reactions
- ☺ Tolkning av standarder i olika delar av global koncern
- ☺ Upplysningar om personal respektive ekonomistyrning i årsredovisningar
- ☺ Utvärdering av nivån på "faithful representation" inom olika delar av IFRS
- ☺ Variations in the Value Relevance of Accounting Information

Handelshögskolan i Stockholm

På Handelshögskolan i Stockholm bedrivs en mängd projekt som direkt eller indirekt kan beskrivas som externredovisningsforskning. Ämnesmässigt är variationen stor med finansiella perspektiv på strategi samt kopplingen mellan företagskontroll och aktiemarknaden i ena änden av spektrumet och med värderings- och kapitalmarknadsforskning i det andra. Tyngdpunkten kan dock sägas ligga på de två sistnämnda inriktningarna tillsammans med olika projekt om redovisning av goodwill och dess effekter samt projekt om implementering av IFRS. Det drivs även projekt om val av skuldfinansiering, pensionsskulder, redovisning till verkligt värde och bonusar.

Pågående projekt:

- 🔊 Accounting Information, Earnings Surprises and Stock Market Prices: Empirical tests on Swedish data
- 🔊 Accounting Quality and the Prediction of Company Profitability: Empirical tests on Swedish data
- 🔊 Auditor-client interaction
- 🔊 Bankruptcy Risk in DCF Equity and Firm Valuation Modeling
- 🔊 Company Characteristics and the Choice of Debt Financing
- 🔊 Corporate Control and Capital Market Adaptation in Swedish Public Companies
- 🔊 Corporate Governance in industrial networks
- 🔊 Fair Value Accounting in Accounting for Pension Liabilities
- 🔊 Financial Accounting – a behavioural approach
- 🔊 Financial Accounting in a European Transition Economy –The case of the Czech Republic
- 🔊 From accounting standards to share prices
- 🔊 Fundamental Valuation Modeling –The quest for simple and robust valuation models
- 🔊 Implementation of International Financial Reporting Standards (IFRS) in listed companies
- 🔊 On the Relationship between Accounting Earnings and Stock Market Returns
- 🔊 Price Regulation of Telecommunications in Sweden
- 🔊 Sources to and forces affecting the choice of implementation guidance to IFRS
- 🔊 Standards, management incentives and accounting practice – the IFRS transition in Sweden
- 🔊 Stock Market Prices and Fundamental Valuation
- 🔊 Strategy in Networks - The financial perspective
- 🔊 The impact of capital market demands on financial control in listed companies
- 🔊 The impact of financial information on investor behaviour
- 🔊 Theoretical aspects of purchase price allocation and goodwill valuation under IFRS 3
- 🔊 Transparency in Financial Reporting Information – the Case of Impairment testing of Goodwill

Några av dessa projekt är samarbeten med andra lärosäten. Det stora flertalet projekt består emellertid enbart av forskare från Handelshögskolan.

Linköpings universitet

Vid Linköpings universitet forskas det på bl a intern kontroll, kommunal revision och redovisningsstandards utveckling. Följande projekt rapporterats in:

- 🎧 Accounting standards in transitation to IFRS reporting, the case of Swedish multinational groups
- 🎧 Användningen av alternativa resultatbegrepp i börsbolags finansiella rapportering
- 🎧 Cross lingual taxonomy in accounting
- 🎧 Intern kontrollbegreppets utveckling
- 🎧 Intern kontroll och bolagsstyrelsers tolkning av sitt ansvar
- 🎧 Kommunal revision, ansvar och granskning av icke-finansiell revision
- 🎧 The development of Nordic accounting after the Second World War. What impact had the schoolars?

Projektet 'Cross lingual taxonomy in accounting' är ett samarbete med forskare vid Luleå Tekniska universitet.

Luleå tekniska universitet

Från Luleå tekniska universitet rapporteras två projekt.

- 🎧 Cross lingual taxonomy in accounting
- 🎧 Determinants of client satisfaction and company usefulness - fram an audit client perspective

Det första av dessa projekt är det redan nämnda samarbetet med Linköpings universitet. Det andra projektet är ett samarbete med Mittuniversitetet och Uppsala universitet.

Lunds universitet

Vid Lunds universitet kan beskrivas som forskning som koncentrerad kring professionella organisationer och standardsättandeprocessen av redovisning och revisionsstandards. Det bedrivs dock även forskning om revisionskvalitet och säkringsredovisning och hållbarhetsförsäkringsstjänster. Följande projekt har rapporterats in:

- 📍 Audit Quality
- 📍 IAS 39 & hedge accounting, implementation in Sweden
- 📍 IFAC history project (1977-2009)
- 📍 Inträdesstrategier i professionella organisationer (studerar bl a Revisionsprofessionen)
- 📍 Qualities in Credit Assessment (bl a critique of fair value accounting, riskvägda tillgångar)
- 📍 Setting standards for sustainability assurance
- 📍 World without walls? WTO and the free movement of professional accountants.

Inträdesstrategier i professionella organisationer är ett samarbetsprojekt med främst Växjö universitet. Qualities in Credit Assessment är det redan nämnda projekt som leds från Göteborgs universitet. IFAC history project är ett samarbetsprojekt med forskare på Manchester University.

Mittuniversitetet

Även från Mittuniversitetet rapporteras två projekt:

- 📍 Determinants of client satisfaction and company usefulness - fram an audit client perspective
- 📍 Value for Money and the Rule of Law: The (New) Performance Audit in Sweden

Det första av dessa projekt är det samarbete som nämnts ovan med Luleå tekniska universitet och Uppsala universitet. Det andra projektet är ett samarbete med Stockholms universitet.

Stockholms universitet

Vid Stockholms universitet bedrivs tre större projekt som involverar samarbeten med andra universitet. Med Uppsala universitet samarbetar Stockholm kring ett projekt om kapitalmarknadens användning av intellektuellt kapital samt ett projekt om konsumtion av redovisning och revision. Det tredje projektet utgörs av det samarbete som nämnts ovan med Mittuniversitetet om effektivitetsrevision. I detta projekt deltar även forskare från Copenhagen Business School. Ett samarbetsprojekt med forskare från Uppsala Universitet, Copenhagen Business School, University of Tampere och Högskolan i Oslo om offentlig revision är dessutom under uppstart. Utöver dessa större projekt bedrivs forskning om bolagsstämmor, goodwill, finansmarknaden och ansvarsfrågor. Flera av dessa projekt är även de samarbeten med Uppsala universitet.

Pågående projekt:

- 🎧 Answarets ekonomi
- 🎧 Consumption of CSR accounting
- 🎧 Financial analysts and the financial market
- 🎧 IFRS 3 and reporting
- 🎧 Images of peace
- 🎧 Indicators in the making
- 🎧 Public sector auditing - a comparative study
- 🎧 Sensebreaking in the Swedish Armed Forces
- 🎧 Studies in the consumption of accounting (SICA)
- 🎧 Studies of the Swedish Shareholder Association
- 🎧 The Capital Markets' Use of Intellectual Capital (MUSIC)
- 🎧 Value for Money and the Rule of Law: The (New) Performance Audit in Sweden

Umeå universitet

Från Umeå rapporteras om ett större projekt under namnet Hållbar kapitalförvaltning och det hållbara företaget. Förutom ett antal forskare från Umeå universitet deltar även forskare från Maastricht universitetet och Tilburg Universitet i Holland. Projektet samarbetar dessutom med psykologiska insitutionen vid Göteborgs universitet.

Vid Umeå universitet pågår även ytterligare projekt som vid denna rapports sammanställning inte kunnat tas med på grund av avsaknad av information.

Uppsala universitet

Vid Uppsala universitet bedrivs forskning inom intellektuellt kapital och konsumtion av redovisning inom de samarbetsprojekt med Stockholms universitet som redogjorts för ovan. Nämnts ovan har även samarbetsprojekt med forskare från Stockholms Universitet, Copenhagen Business School, University of Tampere och Högskolan i Oslo om offentlig revision som är under uppstart. Utöver detta pågår forskning om bolagsstämmor, goodwill, finansmarknaden och revision. Flera av dessa projekt är samarbeten med Stockholms universitet.

Pågående projekt:

- 🎧 Accountability, auditability and the audit society - the case of auditor oversight in Sweden
- 🎧 Determinants of client satisfaction and company usefulness - from an audit client perspective
- 🎧 Financial analysts and the financial market
- 🎧 IC identification and harmonization: An empirical perspective
- 🎧 IFRS 3 and reporting
- 🎧 Public sector auditing - a comparative study
- 🎧 Studies in the consumption of accounting (SICA)
- 🎧 Studies of the Swedish Shareholder Association
- 🎧 The Capital Markets' Use of Intellectual Capital (MUSIC)
- 🎧 The process and the professional - an analysis of the demands on a sufficient audit

Växjö universitet

Forskning med anknytning till revision/redovisning sker inom två forskarmiljöer på Växjö universitet: "Gruppen för corporate governance forskning" och "Forum för professionsforskning". Gruppen för corporate governance består utöver forskare inom företagsekonomi även av representanter från nationalekonomi och rättsvetenskap vid Växjö universitet. Samarbete sker även med forskare från Cambridge University. Forum för Professionsforskning (FPF) är en mångdisciplinär forskningsmiljö med medlemmar från ämnena företagsekonomi, pedagogik, polishögskolan, socialt arbete och vårdvetenskap, sociologi och statsvetenskap vid Växjö universitet. Samarbete sker även med forskare från Lunds universitet.

Pågående projekt:

- 🎧 Den lagstadgade revisionens funktion på kapitalmarknaden - förtroende.
- 🎧 Om dokumentstyrnings påverkan på autonomi och normsystem bland professionella.
- 🎧 Inträdesstrategier i professionella organisationer (studerar bl a Revisionsprofessionen)
- 🎧 Marknadens väktare
- 🎧 Revisorns roll i ett corporate governance system i förändring.
- 🎧 Kognitiva och normativa aspekter på utveckling av corporate governance system.

Övriga lärosäten

Vid högskolan i Gävle pågår ett forskningsprojekt om företags praktiska nyttjande och tillämpning av finansiella metoder/tekniker. Hur står sig praktiken mot de (normativa) teorierna? Internationella handelshögskolan i Jönköping, Högskolan Väst samt Högskolan i Skövde har alla forskare som är delaktiga i projektet Qualities in Credit Assessment (bl a critique of fair value accounting, riskvägda tillgångar) som leds från Göteborgs universitet.

Bilaga: [Inkomna svar i tabellform \(forskare, lärosäten och projekt\)](#),

Svenska Revisionsakademin
Kontakt: thomas.carrington@fek.uu.se

April 2009